

Zpravodaj

4 2013

VÝSTAVY V GALERII ROBERTA GUTTMANNA

Pravda a lež. Filmování v ghettu Terezín 1942–1945

Od 29. srpna 2013 patří galerijní prostory výstavě „Pravda a lež. Filmování v ghettu Terezín 1942–1945“, kterou ŽMP připravilo ve spolupráci s Národním filmovým archivem.

Expozice na základě nejnovějších poznatků přibližuje historii vzniku propagandistických filmů věnovaných ghettu Terezín. Vůbec poprvé veřejnosti představuje montáž z filmových výstřižků z roku 1942, které vězni ukryli v ghettu a které se podařilo v Národním filmovém archivu identifikovat v roce 2004, i dosud nepublikované fotografie, jež byly tajně pořízeny během filmování v letech 1944–1945. Návštěvníci mohou dále zhlédnout záběry z dokumentace průběhu natáčení v roce 1942, jakož i oba dochované fragmenty druhého terezínského filmu.

Výstavu, jejímiž kurátorkami jsou Eva Strusková za NFA a Jana Šplíchalová za ŽMP, do konce roku 2013 zhlédlo téměř 9 000 návštěvníků. Právě s ohledem na velký zájem veřejnosti jsme se rozhodli výstavu prodloužit až do 30. března 2014.

Klapka z terezínského natáčení, 1942 ©
Národní filmový archiv

Současně s expozicí vyšlo stejnojmenné DVD v češtině, angličtině a němčině, které vedle odborných komentářů obsahuje vybrané filmové záběry, edici nejdůležitějších dokumentů a obrazových materiálů a kalendárium, jež mj. zachycuje i osudy filmů a jejich fragmentů po roce 1945.

Projekt vznikl za laskavé podpory nadace Dutch Jewish Humanitarian Fund, Hlavního města Prahy, Česko-německého fondu budoucnosti, Nadačního fondu obětem holocaustu a Nadace Židovského muzea v Praze.

Galerie Roberta Guttmanna, U Staré školy 3, Praha 1,
otevřeno denně kromě soboty, státních a židovských svátků 9–16.30 h

Připravujeme

Akvizice 1994–2014. Přírůstky do sbírek ŽMP od znovuoobnovení samostatné činnosti do současnosti (23. duben – 3. srpen 2014)

U příležitosti 20. výročí obnovené samostatné činnosti Židovské muzeum v Praze připravuje průřezovou výstavu, jíž chce široké veřejnosti přiblížit základní aspekty své akviziční a deakviziční činnosti a zároveň přispět k oživení vnitrooborové diskuse nejen o této problematice, ale také o otázkách, jimiž se v této souvislosti intenzivně zabývá – například provenienčním výzkumem.

Uprchlíci (27. srpen 2014 – leden 2015)

Výstava, připravená ke stému výročí „velké války“, přiblíží v českých zemích dosud jen velmi málo známé téma uprchlíků v době první světové války. Expozice bude sledovat zejména osudy židovských utečenců v Čechách a na Moravě, bude je ale zasazovat do širšího kontextu uprchlíků a uprchlické politiky v celé habsburské monarchii.

PROSBA O POMOC PŘI IDENTIFIKACI OSOB

Obracíme se na návštěvníky s prosbou o pomoc při identifikaci osob, které jsou zachyceny na materiálech prezentovaných na výstavě „Pravda a lež. Filmování v ghettu Terezín 1942–1945“.

Pokud se domníváte, že jste na fotografiích či filmových záběrech poznali sami sebe nebo někoho ze svých blízkých, přátel či známých, nebo že ke komukoli můžete poskytnout bližší informace, kontaktujte nás prosím elektronicky na terezinfilm@jewishmuseum.cz nebo na adrese: Židovské muzeum v Praze, U Staré školy 1, 110 00 Praha 1. Předem děkujeme.

NOVINKY Z ODDĚLENÍ PRO VZDĚLÁVÁNÍ A KULTURU (OVK)

Ve 4. čtvrtletí roku 2013 proběhla v Oddělení pro vzdělávání a kulturu Židovského muzea v Praze a Brně (OVK ŽMP) řada zajímavých akcí. V pražské pobočce v prosinci skončil úspěšný cyklus **Judaismus a moderní společnost**. Během jeho posledních tří přednášek spolu a poté i s návštěvníky diskutovali rabín David Peter, politolog Marek Čejka a moderátor Petr Mandl (přednáška „Judaismus a Stát Izrael“), odbornice na židovské vzdělávání Gafna Váňová, specialista na nová média Miloš Čermák a moderátor Pavel Kuča (přednáška „Judaismus a nová média“) a rabín Karol Efraim Sidon, hebraista Jan Zouplna a moderátor Pavel Hošek (přednáška „Judaismus a sekularita“).

Dne 17. října proběhla rovněž v Praze vernisáž výstavy **Tady se to nemůže stát**. Výběr z nejzajímavějších prací XV. ročníku výtvarné soutěže Památníku Terezín za rok 2011 přitom doplnila projekce studentského krátkometrážního filmu Emira Kusturicy „Guernica“ z roku 1977. Dne 12. prosince pak byla zahájena výstava **Zničené židovské památky severních Čech**, zachycující likvidaci židovských památek v severočeském regionu na základě dosud nezveřejněných fotografií a archiválií.

Otevření výstavy uvedla přednáška její spoluautorky Blanky Rozkošné

V sobotu 19. října 2013 se brněnská pobočka OVK zapojila ve spolupráci se Židovskou obcí Brno do projektu Muzea romské kultury s názvem **Mikroměsto**. Jeho cílem bylo zpřístupnit široké brněnské veřejnosti místa spojená s historií městské části Cejl, která byla na počátku 20. století známá svým mnohonárodnostním charakterem. Návštěvníci si v jeho rámci mohli kromě dalších objektů v blízkém okolí prohlédnout také brněnskou synagogu Agudas Achim a vyslechnout si zde úryvky z knihy Arnošta Goldflama „Tata a jeho syn“ v podání Jiřího Hausera, herce působícího v brněnském divadle Husa na provázku.

O deset dní později se ve stejné synagoze uskutečnila poslední komentovaná prohlídka před plánovanou rekonstrukcí památky v letech 2014-15. Prohlídku, kterou vedla lektorka Kristýna Kubínová, doplnila přednáška „Synagoga v životě Židů“, pojednávající o historii vzniku synagog a jejich roli v minulosti i současnosti židovských komunit.

Dne 10. prosince navštívil brněnskou pobočku OVK ŽMP ředitel divadla Ungelt Milan Hein. V příjemné besedě, kterou vedla paní Erika Bezdíčková, vzpomínal na své dětství a na počátky vzniku svého divadla. S účastníky setkání pak pohovořil o současném i budoucím repertoáru Ungeltu a hercích, s nimiž divadlo spolupracuje.

Milan Hein

OSVĚTIMSKÁ KNIHOVNICE

Židovské muzeum v Praze, Institut Cervantes a nakladatelství Akropolis představily 7. října knihu španělského spisovatele Antonia G. Iturbeho *Osvětimská knihovnice*, která proběhla za účasti autora a paní Dity Polachové-Krausové, jejímiž životními osudy byla kniha inspirována.

Když 8. září 1943 dorazily do koncentračního a vyhlazovacího tábora Auschwitz-Birkenau dva transporty vězňů z Terezína, stalo se něco neobvyklého – neproběhla selekce a nedošlo ani k rozdělení rodin do různých sekcí tábora. Prostřednictvím literárního příběhu inspirovaného vzpomínkami dnes čtyřiaosmdesátileté Dity Polachové-Krausové se účastníci prezentace mohli vrátit k historii tzv. terezínského rodinného tábora a především k osudům obyvatel dětského bloku 31 pod vedením Fredyho Hirsche.

Román představil překladatel Štěpán Zajac a nakladatel Filip Tomáš, úryvky z knihy přečetla herečka Zdena Hadrboľcová. V průběhu večera byly rovněž prezentovány dětské kresby, které Dita Polachová-Krausová vytvořila v ghettu Terezín.

CINEGOGA 2013: SILNÝ ČLOVĚK

Letošní premiéra hudebně-filmového cyklu CINEGOGA představila jedno z nejlepších děl sklonku éry němého filmu – temně laděný snímek „Silný člověk“ z roku 1929. Projekci 15. října 2013 ve Španělské synagoze naživo doprovodila známá polská nu-jazzová formace Pink Freud, která svou hudbu k filmu představila v roce 2011 v The Barbican v Londýně.

CINEGOGA, to je cyklus, spojující němý film, živou hudbu a jedinečný architektonický prostor Španělské synagogy. V rámci již pátého ročníku Židovské muzeum v Praze, tentokrát ve spolupráci s Polským institutem v Praze, uvedlo příběh s detektivní zápletkou, natočený na motivy stejnojmenného románu vůdčí osobnosti polské moderny Stanisława Przybyszewského. Přestože jeho filmová verze vznikla na konci dvacátých let, svou sugestivitou možná předčí produkci slavných films noirs let čtyřicátých.

Záběr z filmu
© Filмотeka narodowa, Varšava

Hlavní hrdina, novinář bez talentu Henryk Bielecki, prahne po hvězdném literárním a hmotném úspěchu. Po slávě a penězích touží tak silně, že se nezastaví ani před spácháním zločinu. Postupně morfinem zabíjí svého přítele, nadaného spisovatele Jerzyho Górského. Také mu namluví, že jeho nový rukopis je jen průměrný. Górski, zmítaný pochybnostmi o kvalitě svého díla, Bieleckému uvěří a propadne sebezničující narkotické závislosti. Bielecki se poté rukopisu zmocní a vydá jej pod svým jménem. To mu sice přinese vytoužené uznání i bohatství, hra osudu a narůstající vnitřní neklid však vyústí v tragické rozuzlení.

Snímek „Silný člověk“ natočil jeden z průkopníků polské meziválečné kinematografie Henryk Szaro (1900-1942). Jedná se o jeho v pořadí sedmý a zároveň poslední film, který byl do kin uveden pouze jako němý. Szaro, vlastním jménem Henocho Szapiro, studoval v Petrohradě a Moskvě a od 1924 působil v rodné Varšavě nejprve jako divadelník a později jako filmový režisér. Jeho kariéru předčasně ukončila druhá světová válka. Jako Žid byl s celou rodinou internován ve varšavském ghettu, kde byl při jedné z nočních razíí zastřelen.

Film, který díky inovativní práci s kamerou a také díky obsazení tehdy známého herce Grigorije Chmary do titulní role zaznamenal velký úspěch doma i v zahraničí, byl dlouhá léta považován za ztracený. V roce 1997 se jej však podařilo objevit v Královském filmovém archivu v Bruselu, a snímek tak patří k jedněm z mála dochovaných polských němých filmů vůbec.

Hudební doprovod večera zajistila polská skupina Pink Freud. Formace vedená basistou a elektronickým hudebníkem Wojtkem Mazolewským byla založena v roce 1998 v polském Gdaňsku. V její tvorbě se mísí jazz, elektronika, rock, folk a taneční hudba. Už na svém prvním albu „Zawijasy“ z roku 2000 skupina vědomě překročila ustálené konvence a představila zcela nový styl – yass, v polském prostředí definovaný jako konglomerát různých hudebních žánrů.

Doménou kvarteta ve složení Mazolewski, Tomasz Duda (saxofon), Adam Milwiiw Baron (trubka, elektronika) a Rafal Klimczuk (bicí) jsou zejména živé koncerty, které umožňují vyniknout jejich smyslu pro improvizaci, experiment a hudební virtuozitu, spojeným s pro ně charakteristickou lehkostí a humorem. Zvláštní místo v aktivitách Pink Freud zaujímá také hudba k němým filmům. Jejich neúspěšnějším projektem v této oblasti je právě *Silný člověk*, který ve světové premiéře představili v londýnském The Barbican v roce 2011.

Cyklus CINEGOGA dramaturgicky připravuje kurátorka uměleckých sbírek ŽMP Michaela Sidenberg.

Projekt vznikl za laskavé podpory Hlavního města Prahy a Nadace Židovského muzea v Praze.

Mediálními partnery akce byly Rádio Classic FM, Expresradio a časopis Cinepur.

Připravujeme:

13 a 14. 10. 2014 Město bez Židů: Hugo Bettauer a Republika Utopie

Snímek Město bez Židů natočil v roce 1924 rakouský filmový režisér, producent, herec a scénárista Hans Karl Breslauer na základě stejnojmenného bestselleru rakouského spisovatele, žurnalisty a dobrodruha Maximiliana Hugo Bettauera.

Film se nedochoval celý, a tak je jeho konec pouze naznačen, a to na základě dobových propagačních materiálů. Ke snímku se nezachoval ani původní hudební doprovod. Pro premiéru ve Španělské synagoze proto skladatel Petr Wajsar vytvoří novou originální partituru, kterou pod vedením dirigenta Petera Vrábela nastuduje Orchester BERG s autorskou skupinou HI-FI.

CHANUKOVÝ SVÍČEN ZE SBÍREK ŽIDOVSKÉHO MUzea V PRAZE OPĚT OZÁŘIL BÍLÝ DŮM

Dne 2. prosince převzal zástupce velvyslance Spojených států amerických Steven Kashkett v sídle Židovského muzea v Praze vzácný chanukový svícen. Tento jedinečný předmět ozdobil během letošních oslav Chanuky – židovského Svátku světla – reprezentanční prostory Bílého domu, sídla 44. prezidenta Spojených států amerických Baracka Obamy. O posledním, osmém dnu svátku, který letos připadl na čtvrtek 5. prosince, na něm byla během slavnostního ceremoniálu pořádaného prezidentským párem zapálena v přítomnosti mnoha hostů všechna jeho světla.

Židovské muzeum v Praze pro tuto výjimečnou příležitost vybralo svícen z moravského Hrušova, jehož příběh stejně jako osudy jeho dárců připomínají pohnutou historii židovské komunity v Čechách a na Moravě v první polovině 20. století. Světla zažehnutá na svícnu po více než sedmdesáti letech tak více než symbolicky vyjádřila víru ve vítězství dobra nad zlem, svobody nad útlakem a poznání nad nevědomostí.

Zápůjčka se uskutečnila z iniciativy velvyslance Spojených států amerických J. E. Normana Eisena. V roce 2009 do zámoří na prosbu první dámy Spojených států Michelle Obamové, vyslovenou během její návštěvy muzea, putoval chanukový svícen z moravského Prostějova.

NAŠI NEBO CIZÍ? ŽIDÉ V ČESKÉM 20. STOLETÍ

Projekt „Naši nebo cizí? Židé v českém 20. století“, který ŽMP uskutečňuje ve spolupráci s Institutem Tereziánské iniciativy, završila závěrečná konference „**Naši nebo cizí? „Menšiny“ a „většiny“ ve vzdělávání o českém 20. století**“.

Setkání se ve spolupráci s Akademií věd ČR konalo 6. – 7. prosince 2013 v Praze. Jeho cílem nebylo pouze představení výsledků projektu, ale především otevřená diskuse mezi pedagogy, historiky a zástupci vzdělávacích či kulturně-historických organizací o tom, jak integrovat „menšiny“ do výkladu českých moderních dějin. Po úvodním slovu, které zajistil koordinátor projektu Michal Frankl ze ŽMP, svou činnost představily organizace, které se zabývají vzděláváním o menšinách - Antikomplex, Muzeum romské kultury v Brně, Collegium Bohemicum, Multikulturní centrum a Centropa. Po prezentacích následovaly panely věnované roli orální historie a srovnání odborných perspektiv historiků i pedagogů. Učitelé základních a středních škol si poté mohli vyzkoušet nové učební metody, vyvinuté v rámci projektu, diskutovat o použití orální historie ve vzdělávání, stejně jako o souvislostech mezi antisemitskými a protiromskými („anticikánskými“) diskursy.

Projekt „Naši nebo cizí? Židé v českém 20. století“ je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem ČR v rámci Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost.

INSTITUT
TEREZIÁNSKÉ
INICIATIVY

ŽIDOVSKÉ
MUZEUM
V PRAZE

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Projekt CZ.1.07/1.1.00/14.0089 Tvorba výukových materiálů a zavádění výukových programů k dějinám Židů ve 20. století je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky.

PODPORA ŽMP Z EVROPSKÝCH FONDŮ

Do závěrečné fáze pokročil také projekt „**Zvýšení konkurenceschopnosti projektové skupiny pracovníků odboru sbírek Židovského muzea v Praze náležejících do skupin zaměstnanců ohrožených na trhu práce realizací vzdělávacího programu**“ (o projektu jsme informovali ve Zpravodaji 1/2012 a 1/2013), který získal významnou finanční podporu z Evropského sociálního fondu prostřednictvím Operačního programu Praha Adaptabilita, podpořeného rovněž Magistrátem hl. města Prahy.

Kromě stáží na odborných pracovištích v Německu a Izraeli se ve druhé polovině roku 2013 uskutečnily především speciální tříúrovňové kurzy v ovládnutí programu Adobe Photoshop a kurz úpravy a správy webových stránek. Pozornost byla také věnována prohlubování jazykových a administrativních znalostí. V rámci projektu již byly schváleny tři monitorovací zprávy, úspěšně proběhla i kontrola administrativy a účetnictví, kterou v listopadu 2013 provedli pracovníci Magistrátu hl. města Prahy.

PRAHA
PRAGUE
PRAGA
PRAG

EVROPSKÁ
UNIE

Evropský sociální fond
Praha & EU: Investujeme do vaší budoucnosti

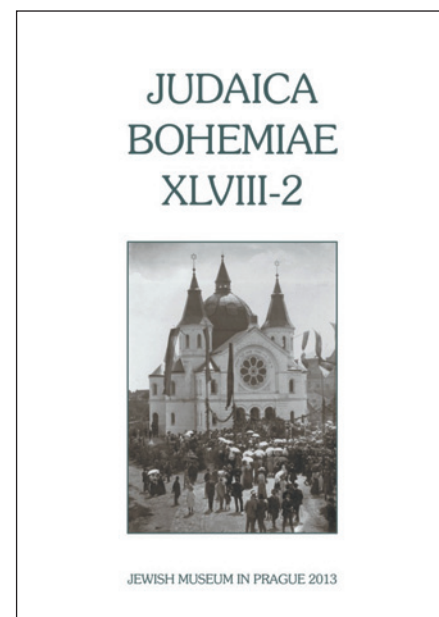
Leštění zlata achátem

JUDAICA BOHEMIAE 48 (2013, 2)

Koncem prosince 2013 vyšlo nové číslo vědeckého časopisu *Judaica Bohemiae*.

Swazek zahajuje objevná studie Daniela Baránka, jež na základě mnoha dosud neznámých pramenů především z Rakouského státního archivu podrobně osvětluje vznik „emancipačních“ židovských náboženských obcí a organizační uspořádání židovských záležitostí na Moravě a ve Slezsku ve 2. polovině 19. století. Následující text Magdaleny Sedlické shrnuje projevy antisemitismu v československé zahraniční armádě ve Velké Británii za 2. světové války. Třetí z hlavních studií z pera Jana Kotůlka a Rolfa T. Nossuma ilustruje na příkladu židovského matematika z Čech Waltera Fröhliche osudy židovských vědců z Československa, čelících hrozbě nacismu. Na základě rozsáhlého archivního materiálu z Velké Británie, České republiky a USA detailně rekonstruuje Fröhlichovy neúspěšné snahy o emigraci a nalezení pracovního uplatnění ve Velké Británii nebo USA.

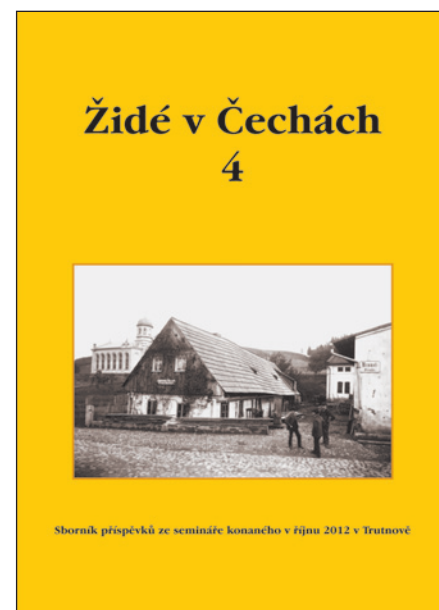
Časopis, který se specializuje na vydávání odborných studií k dějinám a kultuře Židů v českých zemích, resp. širším středoevropském prostoru (území někdejší habsburské monarchie), vydává ŽMP již od roku 1965.

ŽIDÉ V ČECHÁCH 4

V samém závěru roku vyšel pod názvem „Židé v Čechách 4“ sborník příspěvků ze 4. ročníku semináře k dějinám Židů v Čechách, který v říjnu 2012 uspořádalo ŽMP ve spolupráci se Státním okresním archivem Trutnov a Muzeem Podkrkonoší v Trutnově. Stejně jako předchozí semináře – konané v roce 2006 v Liberci, 2008 v Nýrsku a 2010 v Tachově – se i ten trutnovský zaměřil především na novodobou problematiku s důrazem na dějiny Židů v pohraničí.

Jednotlivé příspěvky archivářů a pracovníků regionálních muzeí jsou věnovány několika tematickým okruhům. Již tradičně je v nich tak pozornost věnována podílu Židů na rozvoji průmyslového podnikání, dějinám jednotlivých židovských obcí či židovského osídlení v určitém regionu, sledovaná témata jsou však obohacena i o demografický pohled. Specifickou problematiku představují studie věnované výzkumu židovských pečeti a prezentaci výsledků dokumentace nemovitých památek. Osud Židů ve 20. století pak dokreslují portréty několika osobností.

REVITALIZACE STARÉHO ŽIDOVSKÉHO HŘBITOVA

V minulém Zpravodaji jsme Vás informovali o probíhající úpravě nevyhovujících provizorních cestiček Starého židovského hřbitova, jenž je zařazen mezi národní kulturní památky s nejvyšším stupněm památkové ochrany. Úprava cestiček byla dokončena 12. listopadu, a již o den později tak mohla být obnovená trasa zpřístupněna návštěvníkům.

Na stejné období muzeum připravilo obnovu povrchu určitých úseků ohradních a opěrných hřbitovních zdí s cílem odstranit z jejich povrchu graffiti, provést sanaci statických trhlin a aplikovat vhodný antigranitový nátěr. Vzhledem k nutnosti navrhnout dostatečně šetrný technologický postup úprav byla celá akce připravována více než rok.

Na přípravě projektu, jehož autorem je ing. Arch. Libor Kovář, i jeho následné realizaci se odborně podílela Mgr. Karin Kahancová z ústředního pracoviště Národního památkového ústavu, svými konzultacemi přispěl také Odbor památkové péče magistrátu hlavního města Prahy. Vlastní realizaci následně provedla firma ENERFINA, s. r. o., která v příslušném výběrovém řízení předložila nejvýhodnější nabídku. Realizace probíhala v období od září do poloviny prosince tohoto roku.

Zdi Starého židovského hřbitova před a po úpravách

AKVIZICE V ROCE 2013

Také přírůstky za uplynulý rok významně obohatily sbírkový fond ŽMP. Mimo nákupy od soukromých osob patří k nejcennějším akvizicím zářijové úspěšné vydražení alba 33 ručně malovaných pohlednic. Pohlednice jejich autor, malíř Eugen von Kahler (1882–1944), adresoval své matce Ottilii von Kahler, roz. Bondy – některé na pražskou adresu, jiné na rodinné sídlo ve Svinařích nedaleko Prahy. Několik pohlednic je opatřeno poštovními razítky (z Bad Ischlu, Eichwaldu nebo Prahy), řada obsahuje rukopisný text s podpisem autora. Sestavení pohlednic do formy alba je zřejmě dílem samotné Ottilie von Kahler, která dle svědectví rodinných příslušníků po synově smrti vytvořila v podkrovních prostorách svinařského zámečku jakousi pamětní síň či kabinet, kde uchovávala značnou část jeho umělecké pozůstalosti.

K pozoruhodným darům do sbírek muzea za rok 2013 patří také prsten z konce 19. století z růžového zlata, ozdobený drobnou zlatou šesticípou hvězdou se středovou perlou. Tento předmět je cenný především proto, že šperků ze staršího období s židovským motivem se vyskytuje jen velmi málo – většina z nich byla za druhé světové války zničena nebo změnila majitele. Zajímavý přírůstek představuje také soubor 183 ručně kolorovaných skleněných diapositivů topografik a etnografik (převážně z Blízkého východu a Itálie), dar z pozůstalosti po PhDr. Felixi Zemanovi, který soubor používal během výuky zeměpisu.

ŽMP se podařilo rovněž úspěšně obohatit své sbírky ze zahraničních zdrojů. V případě akvizice ze státu Colorado, USA, se jednalo o soubor předmětů z rodinného majetku původně pražských rodin Frankl, Utitz a Bauer, ve druhém případě (stát Massachusetts) jsou donátory uměleckých děl a knih dědicové po Mary Baker-Salusové, vdovy po Wolfgangu (Václavu) Salusovi (1909-1953). Bližší informace o těchto souborech přineseme v následujícím čísle Zpravodaje.

SEMINÁŘ K MODERNÍM ŽIDOVSKÝM DĚJINÁM

Židovské muzeum v Praze připravilo ve spolupráci s Ústavem pro soudobé dějiny Akademie věd ČR odborný seminář, jehož cílem je vytvořit platformu pro akademickou diskusi nad nejnovějšími výzkumnými projekty k dějinám Židů v uplynulých třech stoletích.

I přes důraz na historickou perspektivu tento kurs usiluje o multidisciplinární přístup a snaží se na vybraná témata pohlížet i z pohledu sociologie, politologie, dějin náboženství či dějin umění. Vedle dějin střední Evropy pak bude v jeho rámci pozornost věnována rovněž dějinám židovského obyvatelstva i na dalších teritoriích.

V rámci prvního semináře, který se konal 6. listopadu, představil Michal Frankl výzkumný projekt o českém a slovenském antisemitismu kolem roku 1918, na němž pracuje spolu s Miloslavem Szabó a který podpořila Grantová agentura ČR. Dne 4. prosince pak účastníci měli možnost diskutovat o výzkumném záměru historičky Ines Koeltzsch z Masarykova ústavu AV ČR, která se zabývá Židy na venkově a jejich migrací do měst ve středoevropském kontextu.

Připravujeme:

5. února 2014

Židovská komunita v poválečném Řecku: mezi asimilací a exkluzí

(Kateřina Králová, Fakulta sociálních věd UK)

5. března 2014

Transfer of Good – Transfer of Culture: The Tobacco Monopoly and the Rise of Modern Jewish Intellectuals in the Habsburg Monarchy

(Louise Hecht, Univerzita Palackého v Olomouci)

2. dubna 2014

„Zigeuner“, Juden und andere „Fremde“. Zur Kriminalisierung von Minderheiten im langen 19. Jahrhundert

(Volker Zimmermann, Collegium Carolinum, Mnichov)

14. května 2014

History of Hasidism: New Trends

(Marcin Wodziński, Uniwersytet Wrocławski, Polsko)

4. června 2014

Post-Normal: Jewish-State Relations during the Last Decade of

Czechoslovak-Communist Rule *(Jacob Labendz, Washington University, St. Louis, USA)*

Seminář, který se vždy skládá z úvodní přednášky a následné diskuse, se koná v prostorách Oddělení pro vzdělávání a kulturu ŽMP (Maiselova 15, Praha 1) od 18 h.

PŘIPOMÍNKA 8. BŘEZNA 1944

Pracovníci ŽMP se v druhé polovině roku věnovali také přípravě připomínky 70. výročí vyhlazení tzv. terezínského rodinného tábora v Auschwitz-Birkenau. Ačkoli bylo zavraždění téměř čtyř tisíc mužů, žen a dětí v noci z 8. na 9. března 1944 největší jednorázovou vraždou československých občanů za druhé světové války, hraje v českém historickém i obecném vědomí spíše okrajovou roli. Po celý rok 2014 tak budou ve spolupráci s dalšími partnery probíhat jednotlivé akce a doprovodné programy, které se budou tuto událost snažit připomínat z různých perspektiv.

Připravujeme:

3. března 2014

Publicista Adam Drda pohovoří o historickém kontextu a seznámí s novými materiály a informací ze své připravované knihy o rodinném táboře. Účast přislíbil i pamětník a historik pan Toman Brod. OVK ŽMP Praha, od 18 h.

8. března 2014

Slavnostní koncert ve Španělské synagoze,, který bude od 20 hodin vysílán v přímém přenosu Českého rozhlasu.

9. března 2014

Tryzna za oběti v Pinkasově synagoze, po jejímž skončení bude synagoga zdarma zpřístupněna veřejnosti. Komentované prohlídky.

Komentované prohlídky výstavy „Pravda a lež. Filmování v ghettu Terezín 1942–1945“.

Večer s pamětníky. Účast v diskusi pod vedením pedagoga a historika Petra Sokola přislíbilo pět pamětníků rodinného tábora: D. Lieblová, E. Mehrová, Z. Růžicková, P. Werner a P. Stránský. Více než popisu historie rodinného tábora bude program věnován osobním vzpomínkám pamětníků a diskusi o jejich vztahu k připomínání a nepřipomínání této události v poválečné české společnosti. OVK ŽMP Praha, od 17 h.

18. března 2014

Ve spolupráci s Gymnáziem Přírodní škola, o. p. s., zazní pásmo zhudebněných textů Hanuše Hachenburga a dalších chlapců z časopisu Vedem vytvářeného v terezínském ghettu. Hudba bude prokládána slovem o tvůrcích časopisu a rodinném táboře, mezi jehož dalšími oběťmi byl v červenci 1944 i samotný Hanuš Hachenburg. OVK ŽMP Praha, od 18 h.

VÝZNAMNÉ NÁVŠTĚVY

Leden

- americký spisovatel a autor bestselleru „Šifra mistra Leonarda“ Dan Brown

Dan Brown během své návštěvy Starého židovského hřbitova

Vydává Židovské muzeum v Praze, U Staré školy 1, 110 01 Praha 1
www.jewishmuseum.cz
IČO 60459263
Bankovní spojení: Commerzbank, AG, Jugoslávská 1, 120 21 Praha 2
Účet pro vnitrostátní platby v Kč: 10426398/6200
Účet pro platby v EUR: 1042639, IBAN: CZ60 6200 0000 0000 1042 6398
Účet pro platby v USD: 1042639, IBAN: CZ22 6200 0001 0700 1042 6398
SWIFT CODE: COBACZPXXXX
Pro poskytování darů uvádějte variabilní symbol 1382002
MK ČR E16832
Redakce: Jana Havlíková
Fotografie: ŽMP
Grafický návrh: Jan Jiskra
Grafická úprava: Vladimír Vašek

